

© Noor 92 Publications 2016

Skriftrullen til Hammām ibn Monabbih – beretningene som han berettet etter vår mester
Abō Horayrah

www.noor92publications.no

Det må ikke kopieres fra dette manuset i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengselsstraff.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Skriftrullen til Hammām ibn Monabbih رضي الله عنه – beretningene som han berettet etter vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه

Introduksjon

Skriftrullen til Hammām ibn Monabbih inneholder beretninger direkte etter en følgesvenn, vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه, som gjør at det er veldig viktig for oss å lære mer om den. Å studere bakgrunnen for en slik tidlig *ḥadīth*-kompilasjon klargjør for leserne hvor stor rolle muntlig overlevering har spilt i utviklingen til religionen islam, og hvordan det utviklet seg til en skriftlig form.

Målet med denne artikkelen er å studere og definere hvem som skrev denne skriftrullen og hans troverdighet og også hans læremesters troverdighet. Studien vil fokusere på hvordan beretningene ble bevart, og deres sterke beretterkjede, og hvorfor det var viktig for dr. Hamidullah å publisere kompilasjonen etter Hammām ibn Monabbih. Det vil bli gitt detaljer om diverse manuskripter og hvor nøyaktig den muntlige overleveringsformen i vitenskapen *ḥadīth* er.

Hammām ibn^I Monabbih

Han het Hammām ibn Monabbih ibn Kāmil ibn Sij al-Abnāwī aṣ-Ṣan‘ānī. Han var en stor *ḥadīth*-beretter. Han var forfatteren av den autentiske skriftrullen som han skrev ned ved å høre beretninger fra sin læremester – følgesvennen Abō Horayrah رضي الله عنه. Han berettet etter andre følgesvenner også, blant dem den store skriftlærde: vår mester ‘Abdollāh ibn ‘Abbās رضي الله عنه. Dette beviser tydelig at han var av *tābi ‘ōn* (de som trodde på, opplevde og studerte hos følgesvennene).

Broren hans Wahb, den kjente beretteren av historier, berettet etter ham. Yaḥyā ibn Mā‘īn bekreftet at han var en troverdig beretter. Aḥmad ibn Ḥanbal opplyste at han pleide å kjempe for Guds sak og kjøpe bøker for sin bror, og han studerte under vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه i Medina. Han levde til folket med svarte faner dukket opp (abbasidene). Øyebrynene hans hang ned over øynene på grunn av alderdom.^{II}

Han døde omtrent i 750 e.Kr. (132 e.h.^{III}). Det er ikke kjent når han ble født, til tross for at hans brors (Wahbs) fødselsår er kjent: 34 e.h. (ca. 654 e.Kr.).

Hans far Monabbih ble sendt til Yemen av den persiske herskeren, og det var da han konverterte til islam, på tiden til Hans Hellighet ﷺ.^{IV}

Læremesterne til Hammām

Store navn er å finne blant hans lærere, slik som følgesvennene Ibn az-Zobayr, Ibn ‘Abbās, Mo‘āwiyah og Abō Horayrah رضي الله عنه.^V

Det er helt essensielt å rette oppmerksomheten mot en spesifikk læremester med tanke på denne studiens tema. Den læremesteren er vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه.

^I *Ibn* betyr «sønn», og mellom to navn betyr det «sønn av».

^{II} Moḥammad ibn Aḥmad ibn ‘Othmān az-Žahabī, *Siyar a‘lām an-nobalā’*, 3. utg. (Beirut: Mo’assasah ar-risālah, 1985), 5:311–312.

^{III} Etter hijrah – profeten Moḥammads ﷺ utvandring fra Mekka til Medina.

^{IV} Moḥammad ibn Aḥmad ibn ‘Othmān az-Žahabī, *Taẓkirah al-ḥoffāz* (Beirut: Dār al-kotob al-‘ilmiyyah, 1998), 4:77–78.

^V Az-Žahabī, *Siyar a‘lām an-nobalā’*, 5:311, 313.

Vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه var fra den jemenittiske stammen ad-Daus. Han konverterte til islam i det syvende året e.h., og etter det forble han med profeten صلى الله عليه وسلم for å lære *ḥadīth*. Beretningene han berettet, har blitt summert opp til 5374 beretninger, og 325 av dem er det full enighet om. Han var den største av følgesvennene til å memorere beretningene, og han er også kjent for å ha notert dem ned etter hvert.^I

***Ḥadīth*-vitenskapen og dens viktighet og historie**

Ordet *ḥadīth* betyr i utgangspunktet noe nytt og er antonym til det gamle. Det viser til tale, om det skulle være mye eller lite.

Ifølge islamsk terminologi betyr *ḥadīth* (beretning) en profetisk tradisjon som er assosiert til Hans Hellighet صلى الله عليه وسلم enten via ord, handling, bekreftelse/godkjennelse, personlighet eller moral.

Det første som må grunnfestes, er at *ḥadīth* har en veldig høy status i islam. Hva enn profeten صلى الله عليه وسلم sa, så var det ikke av Hans Høyhets صلى الله عليه وسلم egen vilje, men en åpenbaring fra Herren den Allmektige.^{II} Dette ble bekreftet av Hans Nåde صلى الله عليه وسلم da det ble sagt at Hans Hellighet صلى الله عليه وسلم fikk boken og det som var lik (*sonnah*^{III}/*ḥadīth*) den i tillegg til den.^{IV}

Vår mester Ibn ‘Amr رضي الله عنه sa at han pleide å skrive ned profetens صلى الله عليه وسلم ord, slik at han kunne memorere dem, men da ble han kritisert av noen blant Qoraysh. De sa at han noterte ned alt. Han spurte profeten صلى الله عليه وسلم om det å notere ned. Da pekte Hans Nåde صلى الله عليه وسلم på munnen sin og sa: «Skriv! Ved Ham som har min sjel i Sin hånd, ikke noe kommer ut av meg (min munn) unntatt sannheten.»^V

Å skrive ned beretninger og lage skriftrull av dem begynte allerede på tiden til profeten صلى الله عليه وسلم. Vår mester ‘Alī hadde en skriftrull,^{VI} og det samme hadde andre følgesvenner også. Denne prosessen fortsatte i den kommende generasjonen og utvidet seg i en større grad blant generasjonen etter det.

Bevarelsen av beretningene i skriftrullen til Hammām ibn Monabbih

Beretningene berettet etter Hammām ibn Monabbih ble overført fra en generasjon til den neste. *Ḥadīth*-lærde samlet dem og la dem til i *ḥadīth*-samlingene. Ibn Ḥanbal samlet alle beretningene, ‘Abd-or-Razzāq samlet 61 av dem, 83 ble samlet av Moslim, al-Bokhārī samlet 52, al-Baghawī samlet 97 i sin *Sharḥ as-sonnah*. Disse beretningene etter ibn Monabbih forsvant ikke takket være denne innsatsen til de *ḥadīth*-lærde som samlet dem og inkluderte dem i sine verk, men fortsatt var den originale skriftrullen unik. Den originale skriftrullen ble definitivt skrevet før 58 e.h. (ca. 677 e.Kr.), for den ble vist til vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه slik at han kunne rette på den.^{VII}

^I Shāh Mo‘īn ad-Dīn Aḥmad an-Nadawī, *Siyar aṣ-Ṣaḥābah* (Lahore: Islāmī kotob Khānah, 2004), 2:58–59, 70–71.

^{II} Koranen 53:3–4.

^{III} سنة – profetens صلى الله عليه وسلم måte, tradisjon, praksis.

^{IV} Solaymān ibn al-Ash‘ath as-Sijistānī, *Sonān Abī Dāwūd: Bāb fī lozōm as-sonnah* (Beirut: Al-maktabah al-‘aṣriyyah), 4:200#4604.

^V Aḥmad ibn Moḥammad ibn Ḥanbal ash-Shaybānī, *Mosnad al-imām Aḥmad ibn Ḥanbal: Awwal mosnad ‘Abdullāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ raḍiya Allāh ‘anh* (Kairo: Dār al-ḥadīth, 1995), 6:69#6510.

^{VI} Moḥammad ibn Ismā‘īl al-Bokhārī, *Ṣaḥīḥ al-Bokhārī: Bāb kitābah al-‘ilm* (Beirut: Dār ṭauq an-najāh, 2001), 1:33#111.

^{VII} ‘Abdullāh Shamīm, red., *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah* (Lahore: Anṣār as-sonnah Publications, 2010), 40–41.

Beretterkjeden av overføringen

Beretterkjeden til skriftrullen er som følger:^I

1. Vår mester Abō Horayrah , som hørte ordene fra Guds sendebud . Han trenger ingen introduksjon. Det er et velkjent faktum at han var en av de mest framragende blant følgesvennene når det gjelder kunnskap om *ḥadīth*.
2. Hammām ibn Monabbih – det har blitt opplyst at han var en stor beretter.
3. Ma‘mar ibn Rāshid al-Azdī var en troverdig beretter.^{II}
4. ‘Abd-or-Razzāq ibn Hammām var kjent som en troverdig beretter og en skriftlærd.^{III}

Dette beviser at den originale beretterkjeden er veldig sterk, og Ibn Ḥanbals beretterkjede inneholder alle disse fire beretterne før den knyttes til profeten Moḥammad .

De forskjellige manuskriptene

Skriftrullen har fire forskjellige manuskripter. Det kan slås fast at den første er de beretningene som finnes i Ibn Ḥanbals *Mosnad*. Utenom det finnes det tre andre manuskripter: fra Berlin, Damaskus og Egypt.

Manuskriptet fra Egypt ble skrevet i 557 e.h. (ca. 1161 e.Kr.). Dr Rif‘at fant det da han forsket i gamle verk om skriftrullen. Den egyptiske skriftrullen har 139 beretninger, de andre har 138. Men denne ene tilleggsberetningen er å finne i *Mosnad* til Ibn Ḥanbal. Den egyptiske utgaven ble utgitt i 1985. 61 av beretningene handler om saker som er relatert til troen, 46 handler om tilbedelse, 9 om handelstransaksjoner, 17 om moral og 9 om forskjellige ting. 12 av beretningene er hellige beretninger (*ḥadīth qudsī*)^{IV, V}.

Dr. Muhammad Hamidullah (1908–2008)

Han ble født i Hyderabad. Familien hans stammet fra arabere kjent som Nawait. Denne familien var kjent for sin akademiske status. Dr. Hamidullah ble uteksaminert fra Osmania University med en mastergrad og LLB i internasjonal lov. Han tok sin doktorgrad ved universitetet i Bonn i perioden 1933–1935.

Etter å ha kommet tilbake fra Europa jobbet han som lektor ved Osmania University. Senere reiste han til Frankrike og jobbet på Centre National de la Recherche Scientifique. Dette var en døråpner for ham, slik at han fikk reist verden rundt for å holde foredrag og vise sin kompetanse. Han skrev omtrent 175 bøker, og publiserte mer enn 1000 artikler.^{VI}

Skriftrullen blir oppdaget og kompilert

Dr. Hamidullah skrev om denne hendelsen, der han forklarte sin tålmodighet i søket etter en annen kopi av skriftrullen. I 1933 fant han et manuskript i Berlin. Det var et ukomplett manuskript av en arabisk bok. Den manglet to sider – ikke etter hverandre, men på to forskjellige steder. Han kopierte manuskriptet og begynte søket etter et annet manuskript, slik at han kunne publisere dette verket også. Men lite ante han at det ville ta tjue år før Gud skulle gi ham muligheten til å fullføre denne jobben.

^I Rif‘at Fawzī ‘Abd-ol-Moṭṭalib, red., *Ṣaḥīfah Hammām ibn Monabbih ‘an Abī Horayrah radiya Allāh ‘anh* (Kairo: Maktabah al-Khānjī, 1985), 6–7.

^{II} Yōsof ibn ‘Abd-ir-Raḥmān al-Mizzī, *Tahzīb al-kamāl fī asmā’ ar-rijāl* (Beirut: Mo’assasah ar-risālah, 1980), 28:310#6104.

^{III} Al-Mizzī, *Tahzīb al-kamāl fī asmā’ ar-rijāl*, 18:58#3415.

^{IV} *الحديث القدسي* – den beretningen som er ordene til profeten , men meningen er fra Gud, eller det som Gud har opplyst profeten om gjennom inspirasjon eller en drøm, og Guds sendebud viderefremidler den samme meningen med de samme ordene.

^V Shamīm, *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*, 41.

^{VI} Muhammad Hamidullah, red., *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*, 3. utg. (Karachi: Intermedia Communication, 1998), 10.

I 1953 publiserte det arabiske akademiet i Damaskus denne skriftrullens beretninger i fire deler i det månedlige tidsskriftet *Majallah al-majma' al-'ilmī al-'arabī*. Etter det publiserte de også beretningene i bokformat. Professor M. Zobayr Ṣiddīqī informerte dr. Hamidullah om denne publiseringen, for skriftrullen ble svært kjent blant muslimene i India, og dr. Hamidullahs bror, Ḥabībollāh, oversatte den til urdu og sendte den til dr. Hamidullah. I løpet av denne perioden ble utgavene på arabisk og urdu ferdigstilte.

Dr. Hamidullah ble ivrig etter å publisere en ny arabisk utgave av skriftrullens beretninger. Han ville gjøre dette for å gjøre den til en oppdatert utgave med forord og inkludere urdu-oversettelsen i den. Forordene hans skulle framheve viktigheten og statusen til skriftrullen til Hammām ibn Monabbih i *ḥadīths* historie.^I

I 1955 ble den nye utgaven publisert i Hyderabad. Det mest utrolige ved denne kompilasjonen er at alle beretningene fra denne skriftrullen er inkludert i Ibn Ḥanbals *Mosnad*. De er nesten helt identiske, det er bare noen få ord som er forskjellige, men dette ble påpekt av dr. Hamidullah. Det er ingen mulighet for forandring eller oppspinn i teksten. Det er omtrent 200 år mellom Ibn Ḥanbals tid og da den originale skriftrullen ble skrevet, men beretningene nådde ham muntlig, og denne realiteten beviser at muntlig overføring av profetiske tradisjoner var en sikker og autentisk metode.^{II}

Viktigheten av å finne og publisere skriftrullens beretninger

De lærde som samlet *ḥadīth*, har bevist for verden hvilken stor innsats de la i faget, for de samlet mer eller mindre alle profetens ﷺ utsagn, handlinger og møter med andre. Den viktige jobben de gjorde med denne vitenskapen, var å eksaminere den kritisk og overføre den videre til kommende generasjoner på en slik måte at de silte ut det som var svakt, oppdiktet og lignende, og gjorde tydelig det som var pålitelig og autentisk. Dette utviklet seg til å bli en vitenskap kjent som «kunnskapen om beretterne»^{III}. Faktisk brukte muslimene ordet «kunnskap» kun for *ḥadīth*-vitenskapen i omtrent 200–250 år, og de andre vitenskapene var kjent som vitenskap.^{IV}

Etter å ha erfart en stor forskjell mellom og kontinuerlige endringer i skriftene til de kristne og jødene støtter ikke denne publiseringen seg selv bare, men blir også et bevis på sannheten om den islamske tradisjonen kjent som *ḥadīth*. Det er til syvende og sist denne vitenskapen som forklarer islams lære.

Konklusjon

Artikkelen har vist hvem Hammām ibn Monabbih var. Det har blitt bevist at han møtte og studerte hos vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه, og beretningene han samlet ble til og med attestert og rettet på av vår mester Abō Horayrah رضي الله عنه.

Vi har sett at det er bevist at *ḥadīth* er en del av åpenbaringer fra Gud, det var derfor de som kompilerte beretninger, brydde seg stort om å ta vare på og kompilere beretninger. Takket være deres utrettelige innsats overlevde også denne skriftrullens beretninger, men hovedsaken som holdt denne skriftrullen levende og ikke lot dens beretninger forsvinne, var dens autentiske og sterke beretterkjede. Noe som beviser at sannheten også hviler på hvem som sier/videreformidler den, og ikke bare på sin natur, nemlig å være sann.

Det var viktig for dr. Hamidullah å publisere denne kompilasjonen, slik at han kunne vise at skriftrullen er unik, for alle dens beretninger har blitt inkludert på en eller annen måte i

^I Hamidullah, *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*, 23–24.

^{II} Shamīm, *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*, 41.

^{III} علم الرجال – en vitenskap som evaluerte beretterne.

^{IV} Moḥammad ibn Sa'd, *Ṭabaqāt Ibn Sa'd: Innledning av Syed 'Abd-ol-Qoddōs Hāshimī*, (Karachi: Nafis Academy), 1:5.

de store *ḥadīth*-verkene. Dette bekrefter autentisiteten til skriftrullen og muntlig overføring av beretninger.

Litteraturliste

- ‘Abd-ol-Moṭṭalib, Rif‘at Fawzī, red. *Ṣaḥīfah Hammām ibn Monabbih ‘an Abī Horayrah radiya Allāh ‘anh*. Kairo: Maktabah al-Khānjī, 1985.
- Al-Bokhārī, Moḥammad ibn Ismā‘īl. *Ṣaḥīḥ al-Bokhārī*. 9 bd. Beirut: Dār ṭauq an-najāh, 2001.
- Al-Mizzī, Yōsof ibn ‘Abd-ir-Raḥmān. *Tahzīb al-kamāl fī asmā’ ar-rijāl*. 35 bd. Beirut: Mo’assasah ar-risālah, 1980.
- An-Nadawī, Shāh Mo‘īn ad-Dīn Aḥmad. *Siyar aṣ-Ṣaḥābah*. 9 bd. Lahore: Islāmī kotob Khānah, 2004.
- Ash-Shaybānī, Aḥmad ibn Moḥammad ibn Ḥanbal. *Mosnad al-imām Aḥmad ibn Ḥanbal*. 8 bd. Kairo: Dār al-ḥadīth, 1995.
- As-Sijistānī, Solaymān ibn al-Ash‘ath. *Sonan Abī Dāwōd*. 4 bd. Beirut: Al-maktabah al-‘aṣriyyah.
- Az-Žahabī, Moḥammad ibn Aḥmad ibn ‘Othmān. *Siyar a’lām an-nobalā’*. 25 bd. 3. utg. Beirut: Mo’assasah ar-risālah, 1985.
- _____. *Taḥkīrah al-ḥoffāz*. 4 bd. Beirut: Dār al-kotob al-‘ilmiyyah, 1998.
- Hamidullah, Muhammad, red. *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*. 3. utg. Karachi: Intermedia Communication, 1998.
- Ibn Sa‘d, Moḥammad. *Ṭabaqāt Ibn Sa‘d: Innledning av Syed ‘Abd-ol-Qoddōs Hāshimī*. 4 bd. Karachi: Nafīs Academy.
- Shamīm, ‘Abdollāh, red. *Aṣ-ṣaḥīfah aṣ-ṣaḥīḥah*. Lahore: Anṣār as-sonnah Publications, 2010.